

CONSIDERAȚII ASUPRA TEZAUURULUI DE LA PIETROASA "CLOȘCA CU PUI DE AUR"

de CRISTINA ANTON-MANEA

Tezaurul de la Pietroasa "Cloșca cu pui de aur", ca orice tezaur deosebit, se lasă descoperit tot timpul, dar nici una dintre descoperirile de până acum nu a fost sigură, nu s-a constituit ca o certitudine.

Până acum, toate încercările de atribuire cronologică și de apartenență au folosit aceleași mijloace: analiza stilistică a pieselor și fixarea lor în timp cu ajutorul similitudinilor. Prin analiza compoziției chimice a celor 12 obiecte s-a constatat, în primul rând, procentajul ridicat de aur - 98,5-99,4% foarte scăzut al celui de argint - 0,3-0,6%, iar în al doilea rând, că pe baza procentelor de argint și cupru, piesele se pot grupa după cum urmează: I- a grupă: patera și talerul; a II- a grupă: fibula mare, fibulele pereche, fibula mică, colanul cu inscripție, fragmentar, precum și statueta din mijlocul paterii; a III- a grupă: vasele octogonale și dodecagonale și cana oenohoe; a IV- a grupă: colanul ajurat și colanul simplu. Trebuie să menționăm că între prima și cea de a doua grupă diferența este foarte mică.

Dacă, ca niciodată până acum, alături de piesele din aur simplu se grupează piesele decorate cu pietre.

Cea mai omogenă dintre grupe este cea de a doua, cuprinzând fibulele și colanul cu inscripție, și ar sprijini una dintre ipotezele recente, potrivit căreia fibulele au constituit o garnitură pentru un singur comanditar de rang sau stare. Alături de acestea, colierul cu inscripție ar fi constituit o podoabă obligatorie a celui mai important membru al familiei domnitoare.

Prima grupă, prin compoziția sa, ne-a determinat să acceptăm coexistența decorului figurat cu cel exclusiv geometric în același loc și timp. Totodată, geografic se poate situa zona de realizare a paterii într-un spațiu mai apropiat basinelui Carpaților.

În cazul paterii, statueta din centru a zeiței Cybele a fost adăugată ulterior, lucru de altfel știut, dar acum se conturează posibilitatea ca intervenția să se fi făcut odată cu confecționarea fibulelor, și nu întâmplător.

În cazul ultimelor două grupe, rezultatele analizei compoziției chimice ne pot sprijini la datarea cu ajutorul câinii oenohoe și a colanului simplu, a vaselor poligonale și a colanului ajurat, pentru care nu s-au găsit încă similitudini. În ceea ce privește colanul simplu, a-

cesta nu mai apare ca pereche a celui cu inscripție, în ciuda formei identice, amănunt care însă nu trebuie neglijat în cursul cercetării.

Prin suprapunerea rezultatelor obținute până acum prin metodele tradiționale, cu cele noi realizate prin analize fizice nucleare, tezaurul de la Pietroasa capătă un caracter mult mai compact, mai ales din punct de vedere cronologic.

În concluzie, considerăm necesară refacerea totală a analizei pe baza noilor constatări, folosind metodele nucleare cele mai adecvate fiecărui tip de obiect.

Nu ar fi desigur lipsită de interes efectuarea unei analize fizico-chimice prin metode nucleare a tuturor obiectelor de aur contemporane tezaurului de la Pietroasa descoperite pe teritoriul țării noastre, dar în primul rând a aplicelor în formă de floare din tezaurul de la Buzău, a căror ștanță s-a descoperit la Pîrscov, jud. Buzău și a lingoului de la Feldioara cu ștampila împăratului Teodosiu al II-lea pentru a putea ști de la început în ce direcție să se orienteze cercetarea.

CONSIDÉRATIONS CONCERNANT LE TRÉSOR DE LA "POULE AUX POUSSINS D'OR" DE PIETROASA, DÉP. DE BUZĂU

Résumé

Les analyses effectuées sur les pièces du trésor la "Poule aux Poussins d'or" ont établi qu'elles ont été confectionnées en or provenant du sable aurifère.

Leur composition chimique nous permet de les grouper d'après de critères nouveaux, en vue d'établir la datation pour les pièces qui n'ont eu jusqu'à présent des analogies.